कश्यपोऽसितो देवलो वा।पवमानः सोमः। गायत्री।

पुते सोमा अभि प्रियमिन्द्रंस्य कार्ममक्षरन्।वधन्तो अस्य वीर्यम्॥ ९.००८.०१

एते । सोमाः- रसाः । अस्य- इन्द्रस्य । वीर्यं- प्रभावम् । वर्धन्तः- वर्धयन्तः । इन्द्रस्य-ईरानाधिदैवतस्य । प्रियम् । कामम् । अभि- अभितः । अक्षरन्- अभ्यवर्षन् ॥१॥

पुनानासश्चमूषद्रो गच्छन्तो वायुमिश्वना।ते नौ धान्तु सुवीर्यम्॥ ९.००८.०२

पुनानाः- पवमानाः। चमूषदः- प्रतीकस्थाः। द्यावापृथिव्योरन्तरस्थाः। चमूशब्दो द्यावापृथिवीनामसु पठितः। वायुम्- प्राणाधिदैवतम्। अश्विना- प्राणेशानौ। गच्छन्तः- प्राप्नुवन्तः। ते- रसाः। नः- अस्मासु। सुवीर्यं- शोभनबलम्। धान्तु- धारयन्तु॥२॥

इन्द्रंस्य सोम् रार्धसे पुनानो हार्दि चोद्य। ऋतस्य योनिमासद्म्॥ ९.००८.०३

हार्दि- हृदयस्पर्शी सन्। सोम- रस। इन्द्रस्य- ईश्चनाधिदैवतस्य। राधसे- संसिद्ध्ये। पुनानः-पवमानः सन्। चोदय- प्रेरय। ऋतस्य योनिम्- सत्यभूते स्वस्थाने। आसदम्- यथा इन्द्रो निषीदित तथा चोदय॥३॥

मृजन्ति त्वा दश क्षिपो हिन्वन्ति सप्त धीतर्यः।अनु विप्रो अमादिषुः॥ ९.००८.०४

दश । क्षिपः- अवतारणं कुर्वन्त्य आपो मूलशक्तिधारा दशदिग्वर्तिन्यः। त्वा- त्वाम् । मृजन्ति-संस्कुर्वन्ति । सप्त धीतयः । हिन्वन्ति- प्रीणयन्ति । अनु- त्वामनु । विप्राः- मेधाविनः । अमादि्षुः-माद्यन्ति ॥४॥

देवेभ्यंस्त्वा मदाय कं सृजानमित मेष्यः।सं गोभिर्वासयामसि॥ ९.००८.०५

मेष्यः- सूक्ष्मदर्शी सन् त्वां सोम। मेषशब्दस्य दर्शनार्थी मिषतां सर्वरक्षसामित्यादिषु यथा। देवेभ्यः- द्योतनशक्तिभ्यः। मदाय- हर्षाय। कम्- आनन्दम्। अति सृजानम्- अधिकतया सृजन्तम्। गोभिः- चिद्रश्चिमभिः। सम्- सम्यक्। वासयामसि- वासयामः॥५॥

पुनानः कुलशोष्वा वस्त्राण्यरुषो हरिः।परि गव्यन्यव्यत॥ ९.००८.०६

कलशेषु- प्रतीकेषु । अरुषः- रोचमानः । हरिः- आकर्षकः सन् । पुनानः- पवमानः । वस्राणि-आच्छादकान् । गव्यानि- चिद्रश्मीन् । परि- परितः । अव्यत- आच्छादयति ॥६॥

मुघोन आ पवस्व नो जहि विश्वा अप द्विषः।इन्दो सर्खायमा विशा। ९.००८.०७

मघोनः- दैवीसंपद्वतः। नः- अस्मान् प्रति। आ पवस्व- समन्तात् क्षरः। विश्वा अप द्विषः- सर्वाणि द्वेषभावनानि। जिह- नाशय। इन्दो- हृदयक्केदनशील। सखायम्- भवन्मित्रं माम्। आ विशः॥७॥

वृष्टिं दिवः परि स्रव द्युम्नं पृथिव्या अधि। सहौ नः सोम पृत्सु धाः॥ ९.००८.०८

दिवः- नभसः। द्युम्नं वृष्टिम्- ज्योतिर्मयीं वृष्टिम्। पृथिव्या अधि- भूम्या उपरि। परि स्रव। चिदाकाशादाशरीरं चिद्रिश्मवर्षणं कुर्वित्यध्यात्मे। सोम- रस। पृत्सु- वृत्रैर्जीनतयुद्धेषु। नः-अस्मभ्यम्। सहः- सहनशीलत्त्वम्। धाः- धारय॥८॥

नृचक्षसं त्वा वयमिन्द्रेपीतं स्वर्विदेम्। भक्षीमहि प्रजामिषेम्॥ ९.००८.०९

नृचक्षसम्- उपासकानां दर्शनभृतम्। इन्द्रपीतम्- इन्द्रेण अनुभृतम्। स्वर्विदम्- ज्योतिषां ज्ञातारम्। प्रजाम्- उपासकस्य वत्सिमव स्थितम्। इषम्- उपासकानां कामनाभृतम्। त्वा- भवन्तम्। भक्षीमिह- भजेमिह ॥९॥

